

Reeuwijk, 29 oktober 2018

DUURZAAM GOLFBAAN BEHEER INTRODUCTIE

Flip Wirth

START IN MEI 2005

NGF initiatief met vertegenwoordigers van 6 banen op bezoek in Denemarken

INDLEIDING

1. Inleiding DGB, opzet monitoring
2. Meten en registreren
3. Problematiek anno 2018
4. Evalueren en verbeteren
5. Transitie met ITM en disturbance theorie (less is more)
6. Kwaliteit van data
7. Data als informatiebron
8. Duurzaamheid door kennis delen
9. Afronding

MISSION STATEMENT (2006)

Optimalisering van de speelkwaliteit van de golfbaan in harmonie met de natuurlijke omgeving en onder goed economisch en maatschappelijk verantwoord beheer.

DOELEN EN UITGANGSPUNTEN (2006)

- Inspelen op ontwikkelingen vanuit overheden (gebruik van bemesting, bestrijdingsmiddelen, water, etc.)
- Nastreven optimale kwaliteit van de baan, het gehele jaar door
- Anticiperen op mogelijke klimatologische ontwikkelingen
- Verbeteren imago van golfbanen en de golfwereld

- Opstellen van een handleiding voor uniforme monitoring en het bepalen van normen voor registratie
- speltechnische kwaliteiten (dagelijks, wekelijks, maandelijks beheer)
- onderhoud technische kwaliteit (bepalend voor het gebruik van water, meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen)
- cultuurtechnische maatregelen

OPZET MONITORING DGB

- Een baan (18 holes) kiest 3 greens: de beste, slechtste en gemiddelde green. Extra greens kunnen worden toegevoegd voor bv 27 holes baan
- Voor zichtbare veranderingen is het nodig ongeveer 5 jaar te volgen
- Vastleggen gegevens in (gezamenlijke) database
- Presentatie gegevens evalueren

METEN en REGISTREREN

- Meten is weten, maar je bereikt meer met ongeveer
- Data voor direct gebruik en voor evaluatie van verbeteringen
- Interpretatie van verkregen gegevens
- Verzamelen als leerproces

MONITORING THEMA'S

- Speelkwaliteit
- Cultuurtechnische kwaliteit
- Onderhoudshandelingen
- Bemestings- en bestrijdingsgegevens
- Klimaatgegevens
- Samenstelling grasbestand
- Voorkomen ziektes

Problematiek anno 2018

- Water: kwaliteit en verbruik
- Verbod pesticiden
- Het hele jaar goede speelkwaliteit
- Voldoende kennis in huis?

DUURZAAM GOLFBAAN BEHEER

- De kunst van verantwoord en bewust minder doen
- Inzicht in risico en succes
- Uitwisselen ervaringen en Benchmarking
- Vastleggen bereikte (verbeter) resultaten

DIT ...??

Verzwakt door ziek straatgras

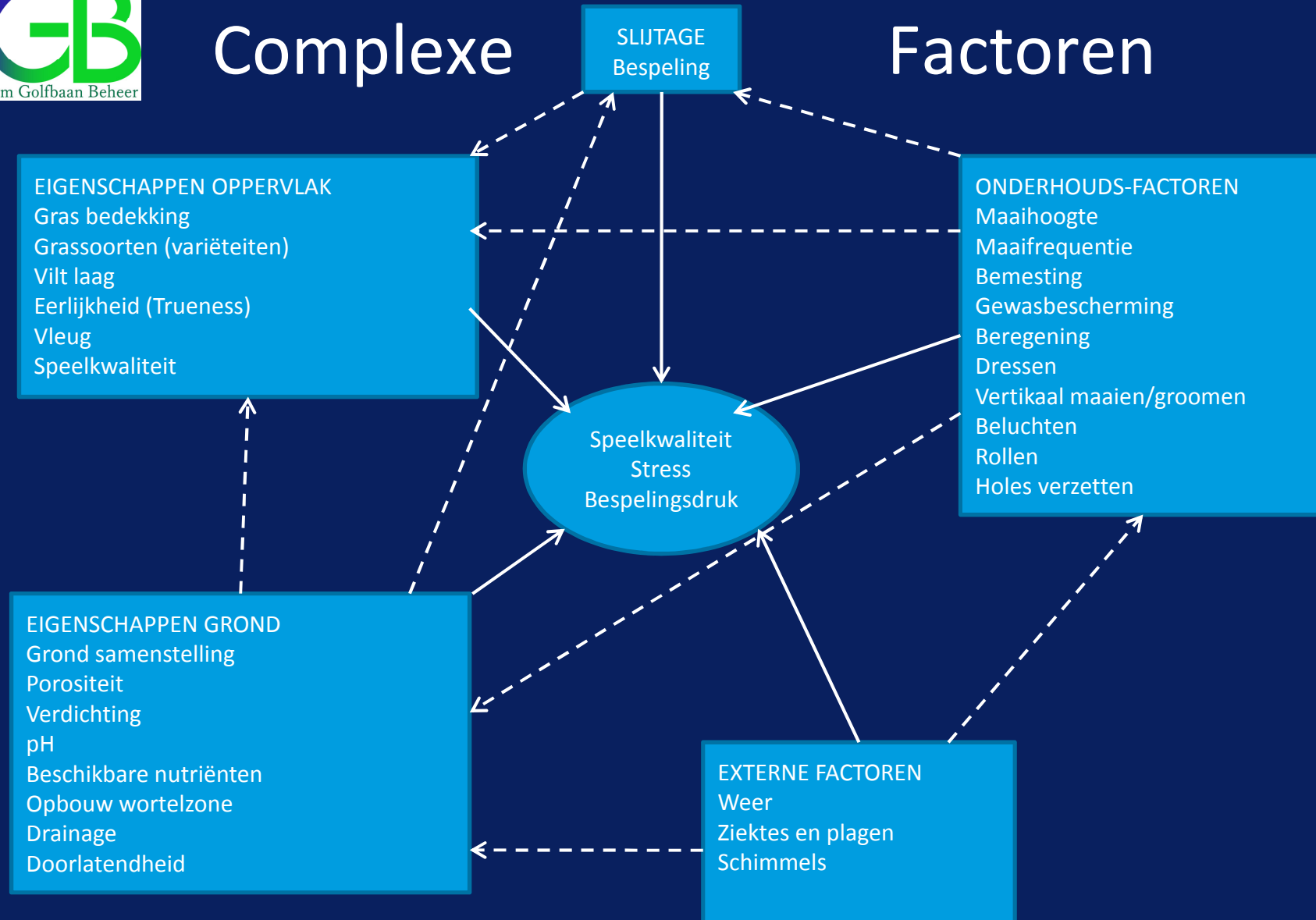
OF DIT ...!!

Gezond met roodzwenk/struis

Complexe

Factoren

Duurzaam door ander beheer

Voor een goede startpositie nodig:

- Juiste Profielopbouw
- Fijne Grassoorten
- Kennis om te veranderen
- Draagvlak in de club

DISTURBANCE THEORY

Integrated Turfgrass Management, environmental control, versie november 2016

	Disturb	Stress	Mate +/-	actie				
maaïen	x		+	minder maaïen/rollen	maaïhoogte hoger in de winter	minder sluitrondes	handmaaïen	scherpe messen
verticaal maaïen	x		+	vermijden				
slijtage	x		+	holes verzetten	toegang tot de green variëren	winter pinposities	wintergreens	pitchmarks
ziekte activiteit	x		+					
ongedierte activiteit	x		+					
beluchten	x		0/-	veel doen maar met minimale beschadiging en niet als POA in het zaad zit				
top dressing	x		-	vaker topdressen	26 wkn per jaar in groeiseizoen	controle samenstelling dressmateriaal		
water beschikbaarheid	x	x	0					
voeding		x	+	minder bemesten				
zuurtegraad		x	0					
zoutgehalte		x	+					

SUCCESVOL ITM BEHEER

Actie is vereist. Volg de 4 stappen:

- 1: leg de fundaties: grassoorten - organisch materiaal – drainage vilt/organische stof -reductie
- 2: zorg voor het juiste onderhoudsbeheer: doorzaaien - verminderen bemesting - stress vermindering
- 3: onderdruk POA: bewust inzetten stress - minder water en mest - alles vermijden wat POA prettig vindt
- 4: voorkom herinvasie POA: goede grasbezetting - minimaliseren kale plekken - voorkom beschadigingen - monitor grasbestanden - rollen

AANDACHTSPUNTEN bij ITM

- less is more, maar pas vanuit een goede uitgangssituatie
- zorg voor goede basis: bodemprofiel management en drainage
- verminder vilt/organische stof max 5%
- licht beluchten
- minder mest/water/bewerkingen
- ondersteun bodemleven waar mogelijk
- voorkom extreme (stress) situaties
- beheer afstemmen op de behoeftes van roodzwenk en struis (vertroetelen)
- frequent doorzaaien met gewenste grassoorten
- vaak bezanden met kleine hoeveelheden per keer
- timing is alles

KWALITEIT VAN DATA

- Nauwkeurig en systematisch
- Vergelijkbaar
- Bruikbaar en reproduceerbaar
- Toegankelijk en veilig

DATABASE ALS INFORMATIEBRON

- Direct eigen gebruik en rapportages
- Evaluatie en verbetering
- Koppelen databestanden
- Voor (wetenschappelijk) onderzoek

Data
verzamelen

Dashboard info
en rapportage

Baanbeheerplan
met doelen

Verbeteringen
doorvoeren

Analyse en
evaluatie

Stappenplan Verbeteren

1. Nulmeting – leg vast wat je hebt
2. Bepaal doelen die je wilt bereiken (baanbeheerplan)
3. Voer metingen uit om de voortgang te bewaken
4. Stel waar nodig je onderhoudsplan bij
5. Streef naar duurzaam beheer door het scheppen van gunstige voorwaarden en niet gefocust op bestrijden Poa
6. Als de omstandigheden goed zijn, vallen de groeiomstandigheden voor een mindere soort als Poa weg

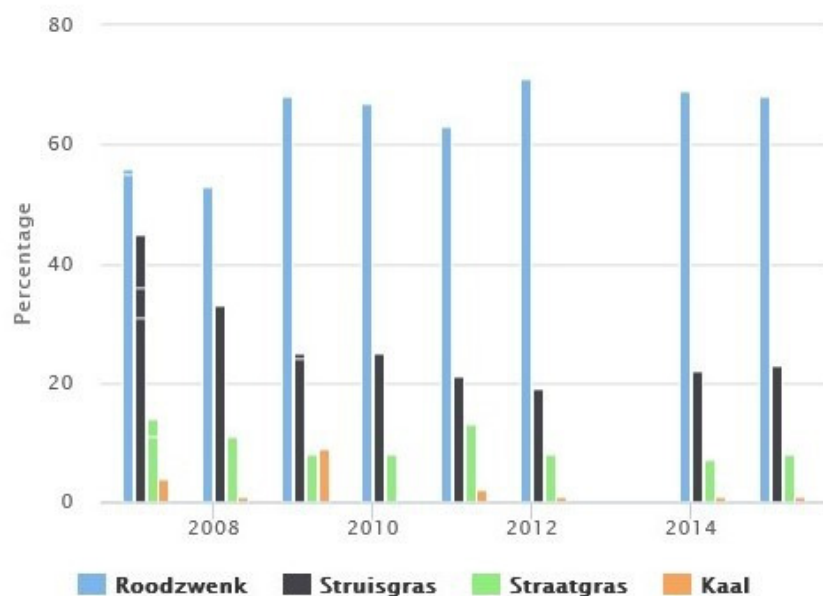

Van DATA naar INFORMATIE

- Omzetten van data in grafieken
- Analyse van data
- Zicht op ontwikkelingen t.o.v baanbeheerplan
- Minder gebruik gewasbeschermingsmiddelen
- Benchmarking en uitwisselen ervaringen
- Opleveren kwartaal- en jaarverslag

START	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
END	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016

Grassoorten

Vochthuishouding

Benchmarking DGBeheer 2016

[illegible]

KENNIS delen, METEN en REGISTREREN

- Alles draait om kennis en inzicht
- Zonder data geen inzicht
- Geen Duurzaamheid zonder verbeteringen
- Meten is weten
- Analyse en interpretatie van verkregen gegevens
- Data geordend voor direct gebruik en evaluatie

Greenkeepers zijn geen administrateurs

Verminderen administratiedruk door:

- Directe data-invoer uit de baan (web APP)
- Koppelen bestanden en andere databases
- Automatiseren data-invoer

Motiveren door feedback:

- Omzetting van data naar informatie
- Automatische rapportages met data uit gerelateerde databases
- Snelle analyse mogelijkheden
- Benchmarking begeleiding discussies
- Jaaranalyse maken (in ontwikkeling)

AFRONDING

- Wees niet benauwd om de zaken anders aan te pakken
- Veranderingen aansturen met kennis: krijg grip op je gras
- Zinvol vergelijken op basis van data om te verbeteren:
Samen weet je meer en bereik je meer

OVER DGB

- Registratie data: www.dgbeheer.com
- Website: <http://dgb-demo.prowaregolf.nl/>
- Smartphone: <https://dgb-demo.prowaregolf.nl/mobile>
- Login code(in plaats van email address): demo@demo.nl
- Pass word: demo
- Algemene Informatie op DGB website:
<http://www.dgbeheer.info/>
- Contact hpwirth@casema.nl voor ondersteuning en lidmaatschap

VRAGEN?

Met dank aan Barenbrug en MMS-Proware
(databaseontwikkeling en onderhoud)